

ร่างพระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ.

(ฉบับคณะอนุกรรมการปฏิรูปกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม)

.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา
๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจาก
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่มีอยู่โดยรอบของสิ่งที่มีชีวิตไม่ว่าจะเกิดเองโดยธรรมชาติ และหรือที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งที่อยู่ใต้ดิน บนดิน และอากาศ

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติอันได้แก่ สัตว์ พืช และ
ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการ
ดำรงชีพของประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพดิน น้ำ อากาศ เสียง และ
สภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม

“มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด” หมายความว่า ค่ามาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติซึ่งกำหนดเพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และสารมลพิษอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การปนเปื้อนทางพันธุกรรมซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมถูกเปลี่ยนแปลงหรือถูกปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ น้ำบาดาล มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียงมลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะสถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ หรืออาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อม

“เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษและในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษเป็นอาคารชุด หมู่บ้านจัดสรร ชุมชนการเคหะ หรือแหล่งกำเนิดมลพิษอื่นที่กฎหมายกำหนดให้สามารถจัดตั้งนิติบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่จัดการ ดูแล หรือทรัพย์สินที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้หมายความรวมถึงเจ้าของโครงการ นิติบุคคล หรือคณะบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะ มูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย สารมลพิษหรือวัตถุอันตรายอื่นใดซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ และหมายความรวมถึง สิ่งใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นของเสียที่เกิดจากการใช้แล้ว หรือสิ่งที่ยังไม่เคยใช้งานมาก่อน

“ของเสียอันตราย” หมายความว่า ของเสียที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยสิ่งใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือมีคุณสมบัติที่เป็นอันตรายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

“น้ำเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งสารมลพิษที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้า ถ่านหรือสารมลพิษอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ หรือแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้

“วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

“เหตุรำคาญ” หมายความว่า เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“ยานพาหนะ” หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก รถไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยรถไฟฟ้า เรือ ตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“ผู้ควบคุม” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการควบคุม บำบัดหรือกำจัดมลพิษอื่นใด ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดสร้างให้มีขึ้นเพื่อการบำบัดน้ำเสียกำจัดของเสียหรือมลพิษอื่นใดด้วยการลงทุนและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

“ผู้รับจ้างให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างทำการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดหรือขนส่งของเสีย หรือของเสียอันตราย หรือตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยวและเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

“การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ” หมายความว่า กระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการ อันอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีกระบวนการตั้งแต่การเลือกพื้นที่ตั้งโครงการหรือกิจการจนถึงการติดตามตรวจสอบและประเมินผลภายหลังจากการดำเนินโครงการหรือกิจการ

“การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์” หมายความว่า กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพและข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ขั้นตอนการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน และ

โครงการขนาดใหญ่ ทั้งในรายสาขา หรือในเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการมิติด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และเปรียบเทียบทางเลือกในการพัฒนา และมีกระบวนการพิจารณา และการตัดสินใจที่มีความโปร่งใส และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“องค์กรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า องค์กรเอกชน ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ องค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อาสาสมัคร หรือ องค์กรอื่น

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า องค์กรซึ่งเป็นการรวมของชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชน ท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งจัดแจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ นี้ ทั้งนี้ ไม่ว่า ประชาชนจะจัดตั้งกันขึ้นเอง หรือโดยการแนะนำหรือสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือองค์กร พัฒนาเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัด นายเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร นายเมืองพัทยา สำหรับในเขต เมืองพัทยาหัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการประกาศกำหนดให้ เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุม มลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“คณะบุคคล” หมายความว่า นิติบุคคล หรือคณะบุคคลซึ่งไม่มีสภาพนิติบุคคล ไม่ว่าจะมิชื่อเรียก ใดๆก็ตาม

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั่วราชอาณาจักรตลอดจนเขตเศรษฐกิจจำเพาะและเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามความตกลงที่ได้ทำกับต่างประเทศด้วย

หมวด ๑

สิทธิการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

.....

มาตรา ๗ บุคคล หรือชุมชนมีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิการได้รับข้อมูลและข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิในทางการค้าหรือกิจการของบุคคลใดที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย หากส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สวัสดิภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือคุณภาพชีวิตของตน

(๒) สิทธิมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน โครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชน ก่อนและหลังการอนุมัติการอนุญาตหรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชน

(๓) สิทธิมีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ การคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการให้สัมปทานเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน

(๔) สิทธิการได้รับชดใช้ค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนจากหน่วยงานของรัฐอย่างรวดเร็วและเป็นธรรมในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากภัยอันตรายที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ หรือความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงหรือความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันมีสาเหตุมาจากกิจการหรือโครงการใดที่ริเริ่ม สนับสนุนหรือดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ

(๕) สิทธิร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำผิดต่อเจ้าพนักงานในกรณีที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหรือได้พบเห็นการกระทำใดๆ อันเป็นการละเมิด หรือฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๖) สิทธิของบุคคลหรือชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๗) หน้าที่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและค่าตอบแทนตามสมควร

(๘) หน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด

มาตรา ๘ คณะบุคคลที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมหรือสงวน อนุรักษ์ จัดการหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และมีได้มีวัตถุประสงค์มุ่งคำหากำไรจากการประกอบกิจกรรมดังกล่าว มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นของบุคคล องค์กร หรือผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๙ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับขึ้นทะเบียนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๘ หรืออาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้จด

ทะเบียนตามมาตรา ๙ แล้ว มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากทางราชการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบาย กฎหมาย แผน หรือการติดตามตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๒) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม หรือสงวน อนุรักษ์ จัดการหรือใช้ประโยชน์จาก

(๓) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร การฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมหรือสงวน อนุรักษ์ จัดการหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

(๔) การจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๕) การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ให้ริเริ่มโครงการหรือกิจกรรม เพื่อคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม หรือสงวน อนุรักษ์ จัดการ หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้น

(๖) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้อาจจะได้รับอันตรายหรืออาจจะได้รับความเสียหายจากภาวะมลพิษอันเกิดจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษ รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายนั้นด้วย

ในกรณีที่องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง และร้องขอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติช่วยเหลือ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมหรือสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกต่อไป

หลักเกณฑ์ และวิธีการการจดทะเบียน การเพิกถอนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อาจได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุน หรือเงินกู้ยืม จากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

การให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากทางราชการตามความในวรรคแรกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกฎกระทรวง

หมวด ๒

การป้องกันเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษ

.....

มาตรา ๑๑ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ เป็นอันมาก หรือต่อสิ่งแวดล้อม ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร ให้หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกัน กระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงทีในกรณีที่น่าเชื่อว่า บุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย

เมื่อประชาชน องค์การเอกชนหรือองค์กรชุมชน เห็นว่ามีเหตุตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนผู้แทนองค์การเอกชนหรือองค์กรชุมชนมีสิทธิเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายกรัฐมนตรี เพื่อให้มีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีก็ได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๒ เพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข ระวัง หรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์

หมวด ๓

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ
 - (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
 - (๔) ผู้แทนเทศบาลหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษหนึ่งคน
 - (๕) ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพด้านละหนึ่งคน ซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
 - (๖) ผู้แทนจากคณะกรรมการร่วมเอกชนสามสถาบัน จำนวนหนึ่งคน
 - (๗) ผู้แทนจากองค์กรเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพด้านละหนึ่งคนซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
 - (๘) ผู้แทนจากองค์กรชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพด้านละหนึ่งคนซึ่งคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน
 - (๙) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- การแต่งตั้งกรรมการตาม (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (๒) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดและการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมหรือที่จะต้องมีการควบคุมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตราย อันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรอื่นใด เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๕) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี

(๗) กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่นประกาศ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ

(๘) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือ แผนควบคุมมลพิษ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๙) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กร ชุมชนองค์กรเอกชน และเอกชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม รักษา และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสร้างจิตสำนึกให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

(๑๐) กำกับจัดการและบริหารเงินกองทุน

(๑๑) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๓ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อครบวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการคัดเลือกกรรมการมาตรา ๑๓ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับคัดเลือกหรือแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง และให้ผู้ได้รับคัดเลือกหรือได้รับให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการแต่งตั้งแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งแล้วกรรมการตามมาตรา ๑๓ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ไม่ว่าจะได้รับการรอกการลงโทษไว้ก่อนหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มา

ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ากรรมการผู้ใดมีส่วนเสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียง

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในโครงการที่รัฐมนตรีซึ่งเป็นกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในฐานะเจ้าของโครงการ กรรมการผู้นั้นมีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการทราบ และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียง

วิธีการประชุม การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และส่วนได้เสียซึ่งกรรมการมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ หรือ คณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ และบุคคลอื่นส่งเอกสารการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการและแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หรือของบุคคล มาประกอบการพิจารณาได้ หากเห็นว่าโครงการหรือแผนงานใด อาจจะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในกรณีที่เอกสารหรือข้อมูลที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเรียกให้ส่งตามวรรคหนึ่ง เป็นเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับความลับอันมีลักษณะเป็นสิทธิบัตร ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดวิธีการ และมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้เอกสารหรือข้อมูลเหล่านั้นถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใด นอกจากนี้จะต้องใช้เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้เท่านั้น

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการผู้ชำนาญการหรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงคำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

บุคคลผู้อาจได้รับผลกระทบจากนโยบาย โครงการ หรือกิจกรรมใด มีสิทธิแสดงความคิดเห็น เสนอข้อมูล และข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องที่มีผลกระทบต่อบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมอาจมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

หมวด ๔

กองทุนสิ่งแวดล้อม

.....

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนสิ่งแวดล้อม” ในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(๑) เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนด(๒) เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เงินงบประมาณประจำปี หรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) ภาษีสิ่งแวดล้อมหรือค่าธรรมเนียมที่เก็บจากผู้ประกอบการแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(๖) เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

(๗) เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้

ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนสิ่งแวดล้อมและดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ รายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๒๓ ให้กองทุนสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ
- (๓) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ

กองทุน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานที่อยู่ในการกำกับของรัฐบาล เพื่อจัดการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม

(๒) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ให้แก่องค์กรที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๓) เป็นเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยงานรัฐผู้รับผิดชอบในการแก้ไข ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ

(๔) เป็นเงินอุดหนุนในการเยียวยา หรือบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ได้รับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และทรัพย์สินจากโครงการหรือการดำเนินการใด

(๕) การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบการดำเนินการหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๖) การอุดหนุนใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๗) สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริม ป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๘) สนับสนุนการศึกษา และวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๙) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการกองทุน คณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมอนามัย อัยการสูงสุด ผู้แทนองค์การเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ด้านละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน ผู้แทนองค์กรชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ด้านละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงิน และด้านสังคมศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน รวมจำนวนสามคน

ผู้จัดการกองทุนเป็นกรรมการและเลขานุการ และบุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ หรือวิธีการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกขององค์การเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย วางแผนและควบคุมดูแลกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) พิจารณาอนุมัติเงินกองทุนเพื่อใช้ในกิจการตามมาตรา ๒๔

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ แผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณประจำปีของกองทุน

(๔) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุมัติและการอนุมัติเงินกองทุน

(๕) กำหนดระยะเวลาชำระเงินที่กู้ยืมจากกองทุนตามมาตรา ๒๔ (๑) รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยและหลักประกันตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรเงินกองทุนให้แก่หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ (๓)

(๗) ออกระเบียบการรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงินกองทุน การใช้จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีของกองทุนเป็นสูญ

(๘) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และพนักงานของกองทุน

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุนและการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนผู้จัดการกองทุน

(๑๐) กำกับดูแลการดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน

(๑๑) กำหนดอัตราส่วนและหลักเกณฑ์สำหรับการหักเงินค่าบริการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๐๑

(๑๒) จัดทำงบการเงินและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหรือตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

การออกระเบียบของคณะกรรมการกองทุนตาม (๗) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๗ ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนและคณะกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่อุดหนุนให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมตามมาตรา ๒๔ (๑) และเงินกองทุนในส่วนอื่นที่คณะกรรมการกองทุนจัดสรรนอกเหนือจากมาตรา ๒๔ (๒) และ (๓)

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการกองทุนอาจมอบหมายให้สถาบันการเงินของรัฐที่เห็นสมควร หรือ ธนาคารพาณิชย์ เป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานที่อยู่ในการกำกับของรัฐบาลกู้ยืมตามมาตรา ๒๔ (๑) ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการกองทุนมีหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนและด้านวิชาการและให้มีอำนาจทำสัญญาให้กู้ยืมแทน คณะกรรมการกองทุนในฐานะผู้ให้กู้เก็บรักษาและจ่ายเงินกองทุนส่วนนี้ให้ผู้กู้ตามเงื่อนไขในสัญญากู้ยืมรวมทั้งติดตามทวงถามและรับเงินที่ผู้กู้ชำระคืนพร้อมทั้งดอกเบี้ยส่งเข้ากองทุนและให้มีอำนาจกำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติการในการให้กู้ยืมเงินได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน

สัญญากู้ยืมตามวรรคสองจะต้องมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญากำหนดให้ผู้กู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินที่กู้ยืมไปเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้กู้

มาตรา ๓๐ เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเก็บรักษาไว้ตามมาตรา ๒๒ ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำไปหาดอกผล โดยการฝากออมทรัพย์หรือฝากประจำกับสถาบันการเงินที่เป็นของรัฐ หรือธนาคารพาณิชย์ หรือนำไปหาผลประโยชน์ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

เงินรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในกิจการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวด ๕

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

.....

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) มาตรฐานคุณภาพน้ำ
- (๒) มาตรฐานคุณภาพอากาศ
- (๓) มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือน
- (๔) มาตรฐานคุณภาพดิน
- (๕) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็น

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง จะต้องอาศัยหลักวิชาการกฎเกณฑ์และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงสิทธิของประชาชนในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามสภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่และการใช้ประโยชน์ และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน รวมทั้งต้องเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย

มาตรา ๓๒ ในกรณี que เห็นสมควรให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สูงกว่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ เป็นพิเศษ สำหรับในเขตอนุรักษ์หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๙ หรือเขตพื้นที่ตามมาตรา ๔๑ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๕

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการ ทบทวนปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้แล้วให้ดีขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อย่างน้อยทุกห้าปี

ส่วนที่ ๒

การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๔ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๔ (๑)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาตินั้น

มาตรา ๓๕ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๓๔ อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน และแนวทางดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

(๒) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม

(๓) การจัดการมลพิษ

(๔) การสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี

(๕) จัดทำข้อเสนอในการตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๖) การประมาณการงบประมาณ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

(๗) การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน

(๘) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการกับเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ

(๙) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๖ เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด ให้สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในท้องถิ่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ และสถาบันการศึกษา และคำนึงถึงสถานการณ์ แนวโน้มของปัญหา และเงื่อนไขต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อจัดทำแผนตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันที่มีการประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด และนำไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัด

ในกรณีที่มีประกาศกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง หรือเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นำมาตรการคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรือเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันที่มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรือเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดทำขึ้นตามมาตรา ๘๖ มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดและเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาในการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม วรรคสี่ได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการในพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัดขึ้นไป เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบนิเวศของพื้นที่นั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและเหมาะสมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะในเรื่องนั้น เพื่อนำไปรวมในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตามมาตรา ๓๖

ส่วนที่ ๓

พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๓๘ การคุ้มครองและจัดการพื้นที่เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๓๔ และตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือเป็นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรม อันควรแก่การอนุรักษ์ และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หรือองค์กรชุมชน มีสิทธิเสนอต่อรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงตามมาตราแรก กำหนดให้พื้นที่ใดเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งได้

ก่อนการออกกฎกระทรวงตามมาตราหนึ่ง รัฐมนตรีต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในการออกกฎกระทรวง อย่างน้อยต้องมีการประกาศให้ประชาชนทราบและให้ข้อมูล เพื่อจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ และให้นำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการพิจารณาออกกฎกระทรวงนั้น

มาตรา ๔๐ ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๓๙ ให้กำหนดมาตรการคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(๑) กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๒) ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๓) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่ที่ต้องจัดทำประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๔) กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้น รวมทั้งการกำหนดขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น

(๕) กำหนดมาตรการคุ้มครอง ป้องกันแก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น

การจัดทำและพิจารณาการประเมินสิ่งแวดล้อมตาม (๓) ให้นำบทบัญญัติใน ส่วนที่ ๑ และ ๒ หมวด ๖ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่าอาจจะมีหรือมีปัญหาของคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยทันที และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๔๐ ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้นได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือองค์กรชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมีสิทธิเสนอให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามวรรคแรกก็ได้

ให้นำความตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครอง และกำหนด ระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาตามประกาศในวรรคสี่ ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม และให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๖ การประเมินสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

.....

มาตรา ๔๒ ในการจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ที่อาจมีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งคุณภาพชีวิต สุขภาพ หรือส่วน ใดเสียสำคัญอื่นใดของชุมชน อันทำให้ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข จะต้องมีการประเมิน สิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ประกอบการจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ด้วย

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทของนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ทั้งรายสาขาหรือเชิงพื้นที่ ซึ่งต้อง จัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในการกำหนดประเภทของนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ทั้งรายสาขาหรือ เชิงพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาทบทวนรายการประเภทนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ทั้งรายสาขาหรือเชิงพื้นที่ดังกล่าวในรอบสองปี

มาตรา ๔๔ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรประชาชนมีสิทธิ เสนอนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ทั้งรายสาขาหรือเชิงพื้นที่ เพื่อให้คณะกรรมการ ประกาศกำหนดเป็นนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ที่ต้องจัดทำ รายงานประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สำหรับนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่ ทั้งรายสาขาหรือเชิงพื้นที่ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สำหรับนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ด้วย

มาตรา ๔๖ การทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๔๒ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ ต้องจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ และให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ เสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๔๗ ในการทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามมาตรา ๔๕ ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขาหรือเชิงพื้นที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมก่อนการดำเนินการในการจัดทำรายงานประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ทั้งในขั้นการจัดทำขอบเขตการศึกษา ขั้นการจัดทำร่างรายงาน ขั้นการให้ความเห็นต่อร่างรายงาน และขั้นการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่เสนอมาตามมาตรา ๔๕ หากเห็นว่ารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่เสนอมามีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ให้คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์แจ้งให้หน่วยงานของรัฐผู้ขออนุญาตที่เสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ทราบภายในเวลาร้อยยี่สิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์นั้น เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พิจารณาเห็นว่า รายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่เสนอมามีประเด็นที่ต้องแก้ไข หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมิน

สิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เสนอข้อสรุปความเห็นเกี่ยวกับรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดร้อยยี่สิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์นั้นเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

มาตรา ๔๙ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ตามมาตรา ๔๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนดซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจจัดทำนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการขนาดใหญ่รายสาขา หรือเชิงพื้นที่นั้น หรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยโดยต้องกำหนดที่มาและสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญรายสาขา

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาไม่เห็นชอบกับรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ส่งมาให้ตามมาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบยุติการดำเนินงาน หรืออาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ทราบภายในเวลาสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์นั้น เพื่อแก้ไขปรับปรุงรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และเสนอให้คณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์พิจารณาตามมาตรา ๔๘

ในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบกับรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอข้อสรุปความเห็นเกี่ยวกับรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสี่สิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์หรือฉบับที่มีการแก้ไขนั้น เพื่อส่งให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพระดับโครงการหรือกิจกรรม

มาตรา ๕๑ ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ อันทำให้ประชาชนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข จะต้องมี

การประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพก่อนการดำเนินโครงการหรือกิจการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งต้องจัดทำการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบตาม มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และ มาตรา ๔๕

ในการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาบททวนรายการประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวทุกรอบห้าปี

มาตรา ๕๓ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรประชาชนมีสิทธิเสนอประเภทหรือขนาดโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้คณะกรรมการประกาศกำหนดเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องจัดทำ การประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๔ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพสำหรับโครงการ หรือกิจการ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ สำหรับโครงการหรือกิจการแต่ละประเภทและขนาดด้วย

มาตรา ๕๕ ในการทำการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามมาตรา ๕๑ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการและโครงการร่วมกับเอกชน หรือเอกชนเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพทั้งในขั้นการจัดทำขอบเขตการศึกษา ขั้นการจัดทำร่างรายงาน ขั้นการให้ความเห็นต่อร่างรายงาน และขั้นการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๖ การทำการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามมาตรา ๕๒ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการที่รุนแรงและโครงการร่วมกับเอกชน หรือ

เอกชนเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมที่รุนแรง ต้องจัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในระยะ
 ทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ เมื่อทำการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและ
 สุขภาพเสร็จสิ้นแล้วให้หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเสนอรายงานการประเมินผล
 กระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ

ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการทำความเห็นเสนอภายในสี่สิบห้าวันทำการเพื่อประกอบการ
 พิจารณาของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบก่อนที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนซึ่งเป็น
 ผู้รับผิดชอบจะทำความเห็นของตนเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตาม
 วรรคหนึ่งคณะรัฐมนตรีอาจขอให้บุคคลหรือสถาบันใดซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการ
 ประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทำการศึกษาและเสนอรายงานหรือความเห็นเพื่อ
 ประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

สำหรับโครงการหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔๒ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเสนอขอรับความ
 เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามมาตราหนึ่งให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น
 จัดทำการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อเสนอขอความเห็นก่อนที่จะดำเนินการ
 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ
 สุขภาพตามมาตรา ๕๒ เป็นโครงการหรือกิจการซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมาย
 ก่อนเริ่มการก่อสร้างหรือดำเนินการให้บุคคลผู้ขออนุญาตเสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและ
 สุขภาพต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อม

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายขอร้องอนุญาตสำหรับ โครงการ หรือกิจการตาม
 วรรคหนึ่งไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลการพิจารณาการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
 ตามมาตรา ๕๘ จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบการประเมินผล
 กระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมา หากเห็นว่าการประเมินผล
 กระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เสนอมามีได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบ
 ปฏิบัติ แนวทางการจัดทำ รูปแบบหรือรายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมีเอกสาร
 ข้อมูลไม่ครบถ้วนให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งให้บุคคลผู้ขอ

อนุญาตที่เสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพทราบภายในเวลาสิบห้าวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการเสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพนั้น

ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเห็นว่าการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมาถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วน หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคสามแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการเสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพนั้นเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาต่อไป

การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมาย สำหรับโครงการหรือกิจการนั้น หรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการในระดับจังหวัดทำหน้าที่พิจารณาการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโครงการหรือกิจการประเภทใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบ ให้จังหวัดมีหน้าที่ดำเนินการเช่นเดียวกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติและแนวทางที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๕๘ การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา ๕๗ ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นหรือในกรณีที่ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายนำความเห็นไปประกอบการสั่งอนุญาตแก่บุคคลซึ่งขออนุญาตได้

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการมีความเห็นให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำใหม่ทั้งฉบับตามแนวทางหรือรายละเอียดที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนด ให้เจ้าหน้าที่รอการสั่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อน จนกว่าเจ้าหน้าที่ผู้สั่งอนุญาต จะเห็นว่าบุคคลผู้ขออนุญาตได้ดำเนินการ

แก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำรายงานใหม่ทั้งฉบับตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการและให้ถือเป็นการเริ่มต้นกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพใหม่

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการตามประเภทและขนาดที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๗ ต้องเสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในการขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น ตามวิธีการเช่นเดียวกับการขออนุญาตด้วยก็ได้

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการและหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้อนุญาตโครงการหรือกิจการต้องจัดทำประกาศการตัดสินใจในการดำเนินโครงการหรือกิจการ โดยมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพพร้อมเหตุผลในการตัดสินใจนั้นต่อประชาชนภายในสามสิบวันทำการก่อนการอนุญาตหรือดำเนินการ

บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบสามารถฟ้องได้ และองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสิทธิฟ้องแทนได้ โดยถือว่าเป็นขั้นตอนหรือสาระสำคัญในการพิจารณาการตัดสินใจในการดำเนินโครงการหรือกิจการ

มาตรา ๕๙ คำตอบแทนการพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เรียกเก็บจากหน่วยงานหรือบุคคลผู้เสนอการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเพื่อนำมาใช้เป็นคำตอบแทนคณะกรรมการผู้ชำนาญการและค่าใช้จ่าย อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๐ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ให้กรรมการผู้ชำนาญการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ มีอำนาจตรวจสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการ หรือกิจการที่เสนอขอรับความเห็นในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้ตามความเหมาะสม

เมื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้ให้ความเห็นในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามมาตรา ๕๗ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาต หรือต่ออายุใบอนุญาต นำมาตรการตามที่เสนอไว้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต้องกำหนดให้การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามมาตรา ๕๕ ต้องจัดทำหรือได้รับการรับรองจากบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชำนาญการศึกษผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการศึกษผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะมีสิทธิทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การกำหนดจรรยาบรรณ การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอนการอนุญาต และการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพให้หน่วยงานหรือเจ้าของโครงการหรือกิจการที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๕๙ จัดทำรายงานการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเสนอต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาตและ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๖๓ การอนุญาตหรือคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยไม่จัดทำการประเมินผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพหรือทำการประเมินโดยขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือ ไม่ได้ให้องค์การอิสระสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญให้ความเห็น ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าการอนุญาตหรือคำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์

หมวด ๗

การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา ๖๔ ให้มีคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ

(๒) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร

(๓) ผู้แทนเทศบาลหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนึ่งคน องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นหนึ่งคน โดยให้ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นแต่ละประเภทคัดเลือกกันเอง

(๔) ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่คัดเลือกกันเองจำนวนสามคน

(๕) ผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เลือกกันเองจำนวนห้าคน

(๖) ผู้แทนจากองค์กรชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่เลือกกันเองจำนวนห้าคน

(๗) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกกรรมการตาม (๓) (๔) (๕) และ(๖)ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้ประกาศเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา ๘๕

(๒) เสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๔) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษีอากรและการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๕) เสนอแนะการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๖) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๖๗

(๗) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๘

(๘) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายตามมาตรา ๘๔

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๙๑

(๑๐) ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ

(๑๑) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละหนึ่งครั้ง

(๑๒) พิจารณาวินิจฉัยการคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

คณะกรรมการควบคุมมลพิษอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา และปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะมอบหมายก็ได้

มาตรา ๖๖ ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษแต่งตั้งโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

(๒) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย ก๊าซเรือนกระจก น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม

(๓) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องมีการควบคุม

การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตาม (๑) จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย หลักการระวังป้องกันล่วงหน้า สิทธิการมีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี ศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ และการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน ความเป็นไปได้ในเชิงสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามสภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ หรือกำหนดรายละเอียดของชนิด ประเภท ความเข้มข้น หรือปริมาณของสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษให้แตกต่างจากชนิด ประเภท ความเข้มข้น หรือปริมาณของสารมลพิษที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ได้ รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานด้วย

การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตาม (๒) หรือการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องมีการควบคุมตาม (๓) จะกำหนดพร้อมกับการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดหรือภายหลังการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตาม (๑) ก็ได้

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ได้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดแนวทางเพื่อให้แหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ดำเนินการเพื่อควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าวไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๗ ให้มาตรฐานดังกล่าวมีผล ใช้บังคับต่อไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น แต่ถ้ามาตรฐานดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๗ ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้นแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ในกรณีที่มีอุปสรรคไม่อาจดำเนินการเช่นนั้นได้ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด เมื่อมีคำชี้ขาดเป็นประการใด ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจส่วนราชการใด กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องใดไว้ แต่ส่วนราชการนั้นไม่ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องนั้นได้ และให้ถือว่าเป็นมาตรฐานตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่ประชาชนมีข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอกเกี่ยวกับปัญหามลพิษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สูงกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๖๗ หรือมาตรฐานซึ่งกำหนดตามกฎหมายอื่นและมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๖๘ เป็นพิเศษสำหรับในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๕ และให้นำความในมาตรา ๓๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

มลพิษอากาศและเสียง

มาตรา ๗๒ ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๖๗

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าได้มีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นนั้นจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๔ ในการออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามมาตรา ๗๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้” หรือเครื่องหมายอื่นใด ซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมายอย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้นด้วย

การออกและการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้และลักษณะของเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง หรือการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจจับจดทะเบียนยานพาหนะทราบถึงคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้น และให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายดังกล่าวระงับการ

ดำเนินการทางทะเบียน การชำระภาษีประจำปี หรือการต่ออายุใบอนุญาตของยานพาหนะไว้จนกว่าจะมีการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้น

มาตรา ๗๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ยานพาหนะหยุด เพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะหรือกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์และอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

มาตรา ๗๖ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) มีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบ บำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น หรือใช้การจัดการมลพิษ ด้วยอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อให้การระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑)

ส่วนที่ ๔

มลพิษทางน้ำ ของเสีย และมลพิษอื่น

มาตรา ๗๗ ในเขตท้องที่ใดที่หน่วยงานของรัฐได้จัดให้มีบริการระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น ให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่ภายในขอบเขต การให้บริการของระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบดังกล่าว และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม ตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งได้จัดให้มีระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น หรือใช้การจัดการมลพิษด้วยอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม หรือใช้บริการระบบบำบัดหรือ กำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของผู้รับจ้างให้บริการ เพื่อให้การระบายหรือปล่อยทิ้งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑)

มาตรา ๗๘ ในเขตท้องที่ใดที่หน่วยงานของรัฐยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น แต่มีการให้บริการระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากผู้รับจ้าง ให้บริการอยู่ในเขตท้องที่นั้นให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่ภายในขอบเขตการให้บริการของระบบ บำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น จากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการบำบัดหรือกำจัด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) โดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ในเขตท้องที่ใดที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้จัดให้มีระบบบำบัดหรือกำจัด น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น และไม่มีกรให้บริการระบบบำบัดหรือกำจัด น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากผู้รับจ้างให้บริการอยู่ในเขตท้องที่นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ กำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับการจัดการน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษได้ตามที่จำเป็นจนกว่าจะได้มีการจัดให้มีระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสียของเสีย หรือมลพิษอื่นในเขตท้องที่นั้น

วิธีการชั่วคราวสำหรับการจัดการน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการเก็บรวบรวม การขนส่ง หรือการจัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นด้วยวิธีการใด ๆ ที่เหมาะสมไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตท้องที่อื่น หรืออนุญาตให้ผู้รับจ้างให้บริการซึ่งอยู่ในเขตท้องที่อื่นเข้ามาเปิดดำเนินการรับจ้างให้บริการในเขตท้องที่นั้นเป็นการชั่วคราว หรืออนุญาตให้ผู้รับจ้างให้บริการนั้นทำการเก็บรวบรวมน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น เพื่อไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของผู้รับจ้างซึ่งอยู่ในเขตท้องที่อื่น

มาตรา ๘๐ น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่ได้รับการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของหน่วยงานของรัฐหรือของผู้รับจ้างให้บริการ จะต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนด โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๖๙

มาตรา ๘๑ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้จัดให้มีบริการระบบบำบัดหรือ กำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่หน่วยงานของรัฐนั้นจัดให้มีขึ้น ในกรณีเช่นว่านี้ หน่วยงานของรัฐจะจ้างผู้รับจ้างให้บริการเป็นผู้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษมาสู่ระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของ

หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งข้อกำหนด ข้อห้าม ข้อจำกัด และเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับการระบายนํ้าเสีย หรือปล่อยนํ้าเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษลงสู่ระบบบำบัดหรือกำจัดนํ้าเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ผู้รับจ้างเป็นผู้ควบคุม หรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัด หรือกำจัดอากาศเสีย นํ้าเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการรับทำ การเก็บ ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการ และค่าบริการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ เป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุมด้วย

ในการรับจ้างให้บริการบำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย นํ้าเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของผู้รับจ้างให้บริการตามวรรคหนึ่ง จะเรียกเก็บค่าบริการเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคสี่มิได้

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้หยุดหรือระงับ การให้บริการเป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

ในกรณีที่ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตต่อไป ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายหรือมลพิษอื่น ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม การปิโตรเลียม การพลังงาน การเหมืองแร่ เกษตรกรรม สาธารณสุข และ กิจกรรมอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ ให้กำหนดหลักเกณฑ์

มาตรการ และวิธีการ เพื่อควบคุมการเก็บรวบรวม การเก็บรักษา การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือการจัดการ บำบัด หรือกำจัดของเสียอันตรายหรือมลพิษอื่นด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๕

เขตควบคุมมลพิษ

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่น่าจะปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ องค์กรเอกชน ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน หรือสถาบันการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้น เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาทบทวนความจำเป็นในการกำหนดให้ท้องที่ใด เป็นเขตควบคุมมลพิษตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยทุกห้าปีถ้าคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา เห็นว่าความจำเป็นในการกำหนดให้ท้องที่ดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษเปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ ให้เหมาะสมได้หรือกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูในเขตควบคุมมลพิษนั้น

มาตรา ๘๖ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตามมาตรา ๓๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อมใน เขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อนำไปรวมไว้ในแผนจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัด

การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น
- (๒) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (๑)

(๓) ทำการศึกษาวិเคราะห์ และประเมินภาวะมลพิษ ศักยภาพการรองรับภาวะมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดเป้าหมายและมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๔) ประเมินการและจัดทำคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ

(๕) กำหนดแนวทางในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินการตามแผน

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ โดยเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ และสถาบันการศึกษา

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่จำเป็นจะต้องจัดหาที่ดินสำหรับการดำเนินการควบคุมลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ไม่สามารถจัดหาที่ดินของรัฐได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการจัดหาที่ดินของเอกชนเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นที่ตั้ง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่าย ให้เสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้กำหนดที่ดินที่เหมาะสม เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

มาตรา ๘๘ ให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแล การจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๘๖ ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๕ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขยายระยะเวลาได้ตามที่เห็นสมควร

ให้กรมควบคุมมลพิษ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ติดตามผลการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยงานตามวรรคสอง เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาสั่งการตามสมควร

ส่วนที่ ๖

การตรวจสอบและควบคุม

มาตรา ๘๙ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมีระบบบำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือควบคุมการปล่อยของเสีย หรือใช้การจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมตามมาตรา ๗๖ เป็นของตนเอง มีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูล ที่แสดงผลการทำงานของระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีการจัดการมลพิษดังกล่าว และจัดทำบันทึก รายละเอียดเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือวิธีการจัดการมลพิษดังกล่าว เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

การเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และระยะเวลาในการรายงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องมีการควบคุม ให้ผู้ควบคุมมีหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งแทนเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

ให้ผู้รับจ้างให้บริการมีหน้าที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่กฎหมายใดบัญญัติหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบในการจัดเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และระยะเวลาในการรายงานตามวรรคสองไว้เป็นการเฉพาะให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในวรรคสอง

มาตรา ๙๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมรายงานที่ได้รับตามมาตรา ๘๙ ส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องที่นั้นอย่างน้อยทุกหกเดือน โดยจะทำความเข้าใจประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเสนอไปพร้อมกับรายงานที่รวบรวมส่งไปนั้นด้วยก็ได้ รวมทั้งให้มีการเปิดเผยรายงานทั้งหมดต่อสาธารณชนทุกครั้ง โดยจัดไว้ในสถานที่ที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

มาตรา ๙๑ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงาน ควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ และเขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือที่ตั้งของระบบ บำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือควบคุมการปล่อยของเสีย หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุม การระบาย หรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย ของเสียอันตราย หรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจสอบ เก็บตัวอย่างอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย ของเสียอันตราย หรือมลพิษอื่น และบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดของเสียในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๙๒ ในการตรวจสอบตามมาตรา ๙๑ (๑) หากปรากฏว่าสภาพการทำงานของระบบ บำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด ไม่สามารถควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย ของเสียอันตราย หรือมลพิษอื่นให้ได้มาตรฐานตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงระบบบำบัดหรือกำจัดอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสียหรือมลพิษอื่น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุมการระบาย หรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย ของเสียอันตราย หรือมลพิษอื่น ให้ได้มาตรฐานตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีกฎหมายบัญญัติหลักเกณฑ์ในการควบคุมไว้เป็นการเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อ

คุณภาพสิ่งแวดล้อมและเจ้าพนักงานตามกฎหมายไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจสั่งให้ปรับปรุง แก้ไข หยุด หรือระงับกิจการบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการชั่วคราว จนกว่าเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบเพื่อทราบต่อไป

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่เห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อเจ้าพนักงานตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นในการสั่งปิด พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งให้หยุดใช้ หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ที่ระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือ มลพิษอื่นที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดหรือกำจัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

(๒) เสนอแนะต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีการดำเนินการทางกฎหมาย เพื่อบังคับ ให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ หรือมาตรา ๗๙ จัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐนั้น

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น ไม่มีอำนาจออกคำสั่งหรือกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เมื่อเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ได้รับคำสั่งเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้ปรับปรุง แก้ไข หยุด หรือระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายแล้ว ไม่ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจสั่งระงับกิจการบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการชั่วคราว จนกว่าเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้เป็นไป ตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๙๑ (๑) ให้ทำต่อหน้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ ยานพาหนะ หรือแหล่งกำเนิดมลพิษ ถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งกรรมการผู้ชำนาญการ เจ้าหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน

มาตรา ๙๘ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๙๓ วรรคสอง หรือเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๙๔ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๗

ค่าบริการและค่าปรับ

มาตรา ๙๙ ในเขตท้องที่ใดได้จัดให้มีการก่อสร้างและให้บริการระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสียของเสีย หรือมลพิษอื่นของหน่วยงานของรัฐ โดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินจากกองทุนที่จัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเป็นอัตราเดียวหรือกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละเขตท้องที่ก็ได้

มาตรา ๑๐๐ อัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา ๙๙ สำหรับการบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๗ อาจกำหนดให้มีอัตราแตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๗ ประเภทบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อยมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าบริการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๑ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จัดให้มีบริการระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัด หรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่หน่วยงานของรัฐนั้นจัดให้มีขึ้น

ค่าบริการที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากกองทุน ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด สำหรับส่วนที่เหลือให้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่น ของหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดเก็บค่าบริการนั้น

มาตรา ๑๐๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามมาตรา ๗๖ ผู้ใดลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียที่เกินกว่ามาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของทางราชการกำหนดลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของตนตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้น และมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายหากการปล่อยทิ้งน้ำเสีย หรือของเสียนั้นก่อให้เกิดความชำรุดเสียหาย หรือความบกพร่องแก่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๑๐๓ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๖ ผู้ใดละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือของตนที่มีอยู่สำหรับการควบคุมมลพิษอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน หรือละเว้นไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสียหรือกำจัดของเสียโดยใช้ระบบบำบัดอากาศเสีย น้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนที่มีอยู่ และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษอากาศ น้ำเสีย หรือของเสียดังกล่าวออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตแหล่งกำเนิดมลพิษของตน จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวัน

สำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือหรือระบบบำบัดอากาศเสีย น้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้น

หมวด ๘

มาตรการส่งเสริม

มาตรา ๑๐๔ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอย่างอื่น รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือผู้รับจ้างให้บริการซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังต่อไปนี้

(๑) การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ภายในราชอาณาจักร

(๒) การขอรับอนุญาตนำผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินงานระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาและว่าจ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (๑) ได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้งข้อยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวในวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ของตนเอง เพื่อทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นที่เกิดจากกิจการหรือการดำเนินกิจการของตน มีสิทธิที่จะขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามวรรคหนึ่งได้

ในกรณีที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษได้ได้รับสิทธิจากมาตรการส่งเสริมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง กระทำการเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐเพิกถอนสิทธิในการรับการส่งเสริมและการช่วยเหลือจากราชการที่ได้รับอยู่

มาตรา ๑๐๕ การส่งเสริมและช่วยเหลือ รวมถึงการเพิกถอนสิทธิจากทางราชการตามมาตรา ๑๐๔ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง ได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุนของผู้ยื่นคำขอแต่ละราย และในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น เพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

หมวด ๙

ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๑๐๖ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยหรือเกิดความเสียหายต่อชุมชน ระบบนิเวศน์ และสิ่งแวดล้อม หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นว่านั้นเกิดจาก

- (๑) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม
- (๒) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ
- (๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายเอง

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐหรือ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย สูญหาย เสียหาย และค่าฟื้นฟูให้แก่รัฐ

มาตรา ๑๐๘ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๑๐๖ และผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายตามมาตรา ๑๐๗ ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายในอัตราไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหาย รวมทั้งต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อมของหน่วยงานของรัฐในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น และการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เสียหายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิมด้วย ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการป้องกันและเยียวยาความเสียหายต่อสุขภาพของประชาชน

ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย และในเวลาพิพาทคดีเป็นการพนันวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ชัดว่าความเสียหายนั้นมีเพียงใด ศาลอาจกำหนดในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่า ยังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือภายในระยะเวลาที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น แต่ก่อนการแก้ไข ต้องให้โอกาสคู่ความอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน โดยกำหนดให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษวางหนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหลักประกันอื่น เพื่อประกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตแน่นอน

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ศาลกล่าวสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาดังกล่าวแล้ว ไม่ปรากฏความเสียหายใด ๆ แก่ผู้เสียหายให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้วางหนังสือค้ำประกันหรือหลักประกันอื่นร้องขอเพื่อรับเอาหนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหลักประกันคืน

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๑ หรือขัดขวางการกระทำตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวหรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย หรือความเสียหายจากภาวะมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ หรือตามประกาศของรัฐมนตริตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ใดระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดหรือกำจัด ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดในมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ใดระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นโดยไม่ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ ที่กำหนดในมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง กระทำในเขตควบคุมมลพิษ ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดไม่จัดส่งน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามมาตรา ๗๗ หรือมาตรา ๗๘ หรือข้อกำหนดของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีสิทธิได้รับการยกเว้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ในกรณีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดรับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๙ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุม หรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใด ไม่จัดเก็บสถิติข้อมูล หรือไม่จัดทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๙ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ที่ออกตามมาตรา ๘๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานใดที่ตนมีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา ๘๘ โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๐ ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานใดที่ตนมีหน้าที่ต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใด จ้าง วาน ใช้อุปกรณ์หรือกระทำการใดๆ เพื่อให้บุคคลที่ถูกเพิกถอนหรือไม่ได้รับการอนุญาตการเป็นผู้ควบคุมแล้ว ให้ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์หรือเครื่องมือควบคุมการปล่อยของเสีย ซึ่งตนมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๒๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการเปรียบเทียบแต่ละคณะให้มีจำนวนสามคน และต้องแต่งตั้งจากผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินสองปีให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ พบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๗ ให้องค์การเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๑๒๘ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ เพื่อให้การปฏิบัติงานของกองทุนดำเนินการไปได้โดยมีประสิทธิภาพ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาจกำหนดให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาช่วยปฏิบัติงานในกองทุนไปพลางก่อน เป็นการชั่วคราว โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม และอยู่ในการบังคับบัญชาของเลขาธิการสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๓๐ ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๑ บรรดารายงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๒ ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ

มาตรา ๑๓๓ ในกรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มีการพิจารณาอุทธรณ์ต่อไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๓๔ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพี่ยงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ปีละ ๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๖. ใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างให้บริการ ปีละ ๕,๐๐๐ บาท

๗. โบนัสใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐๐ บาท

๘. การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต